

Landhöjning | 1

Landhöjning

UPPDRAG / FAKTATEXT / NIVÅ 1

Landhöjning | 1

Landhöjning

Kusten här förändras lite hela tiden. Kan ni se någon skillnad mellan fotografierna? FOTO: Emil Nordenmark, Leif Söderström

1.

Fundera över de här frågorna.

Ni behöver inte kunna svaren.

- Har ni hört ordet landhöjning förut?
- Vad tror ni att det betyder?

2.

Läs texten om landhöjning.

Använd det ni får av er lärare för att visa vad landhöjning är.

3.

Visa och berätta om landhöjning för de andra.

Berätta om det här:

- Hur tjock var isen här?
- Hur långt trycktes marken ner?
- Hur mycket stiger marken varje år?

Landhöjning | 1

Landhöjning

Allt som är vitt på kartan visar var det var is för 20 000 (tjugo tusen) år sedan.

ILLUSTRATION: Rosanna Telaranta

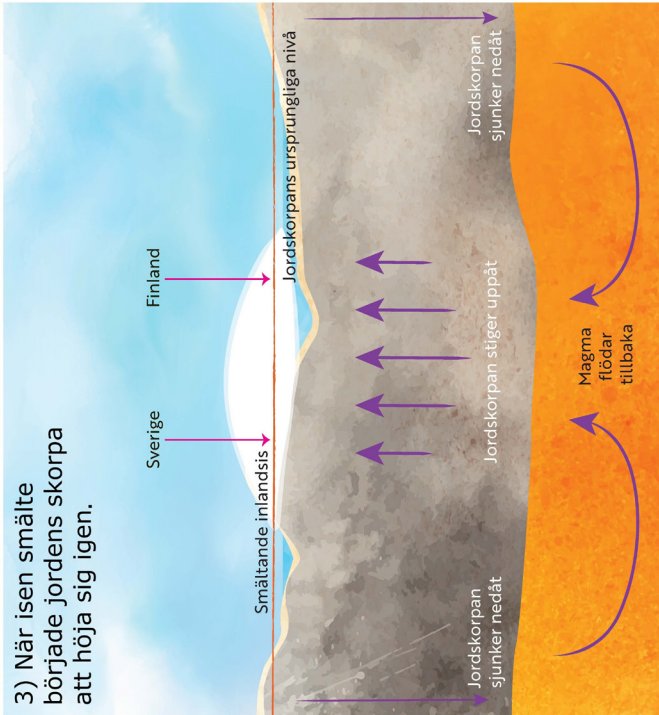
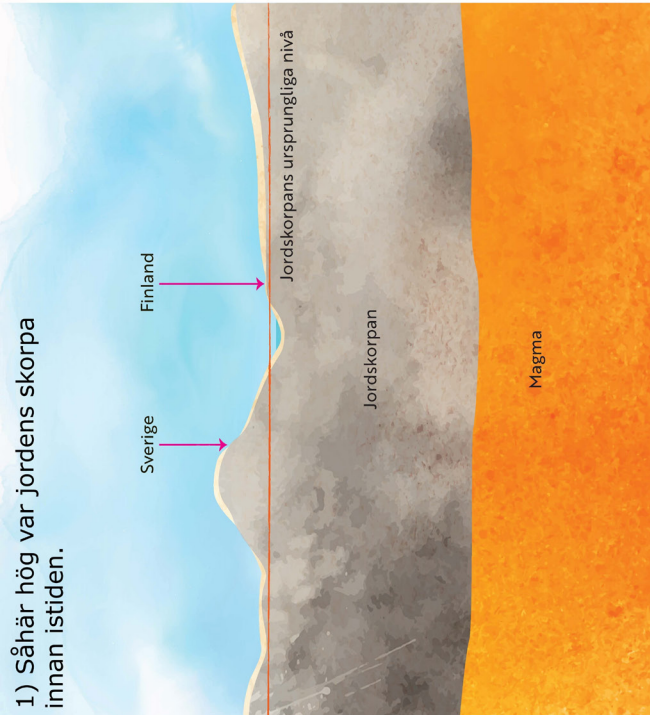
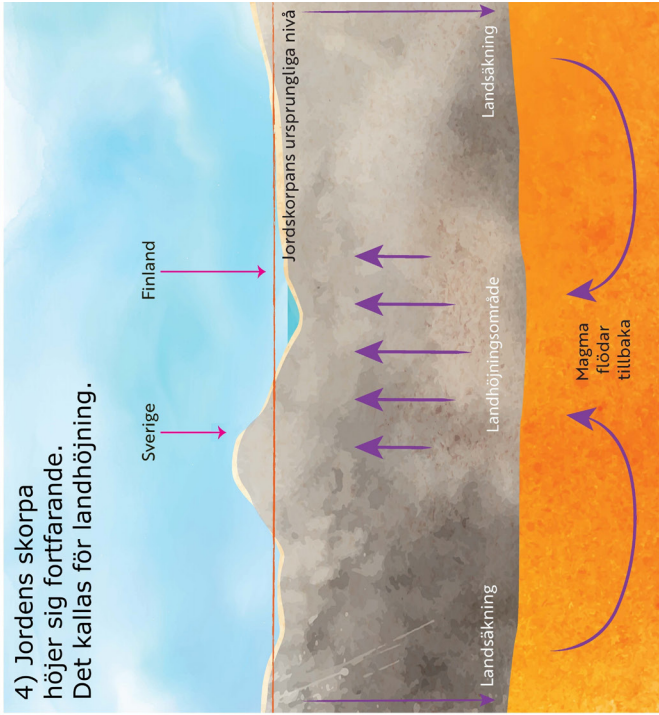
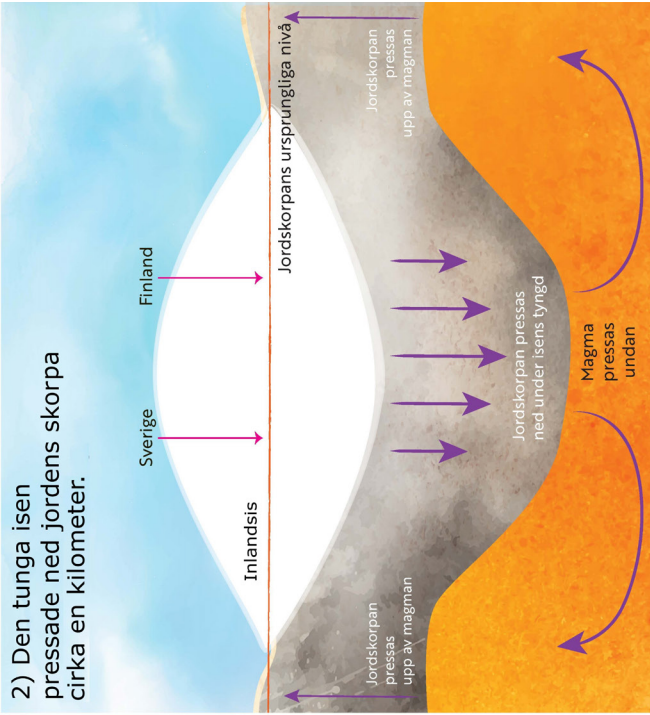

När marken höjer sig kan det se ut som att vattnet försvinner. FOTO: Malin Henriksson

För tjugo tusen år sedan var ingen av oss född. Då var det mycket kallare här, så kallt att det var is överallt. Just här var isen tre kilometer (tre tusen meter) tjock. Ni kanske har gått tre kilometer någon gång? Tänk er det, men rakt upp i luften.

Isen var så tjock och tung att marken inte orkade hålla den uppe. Till slut trycktes jordens skorpa in, precis som det går att trycka på en gummiboll. Jordens skorpa trycktes in nästan en kilometer (ett tusen meter). När isen smälte blev den lättare och då kunde marken höja sig lite.

När marken höjer sig igen kallas det för landhöjning. Nu höjer sig marken här ungefär nio millimeter om året. Det är inte ens en centimeter, men efter många år syns det ändå. Fråga någon gammal person hur det såg ut vid havet när de var barn. De kanske kan berätta mer om landhöjningen.

Här kan ni se hur marken blev intryckt och började stiga igen. GRAFIK: Rosanna Tejaranta